

Funded by
the European Union

EU4Environment
Green Economy in Eastern Partner Countries

PROCES-VERBAL nr. 9
al ședinței Grupului de lucru interministerial
privind dezvoltarea durabilă și economia verde/
Comitetul Național de Implementare al proiectului Uniunea Europeană pentru
Mediu (EU4Environment Green Economy)
în Republica Moldova
din 17 februarie 2023
(format on-line, platforma Zoom)

Total prezenți la ședință - 60 participanți s-au conectat conform link-ului creat, membrii Grupului de lucru (GL)/Comitetului Național de Implementare (CNI) al proiectului Uniunea Europeană pentru Mediu/EU4Environment și invitați, Delegația UE în Republica Moldova, Partenerii de implementare (OECD, UNEP, UNECE, UNIDO și Banca Mondială), experți locali și invitați.

Ședința a fost deschisă și moderată de Dna Iordanca-Rodica IORDANOV, Ministru al Mediului, Punct Național de Contact la proiectul EU4Environment din partea Ministerului Mediului, Co-președinte a GL/CNI. Moderarea sesiunii 2 și 3 – Dl Andrei Isac, coordonator național EU4Environment în Moldova.

Secretarul ședinței: Dna Maria Nagornîi, Șef Direcție, Ministerul Mediului al Republicii Moldova, Punct Tehnic de contact EU4Environment.

Obiectivele de bază ale ședinței GL/CNI:

- Analiza progresului implementării EU4Environment în Moldova în 2022;
- Discutarea și aprobarea planurilor pentru activitățile EU4Environment în Moldova pentru 2023;
- Prezentarea procesului de elaborare a Programului Republicii Moldova privind promovarea Economiei Verzi pentru anii 2023-2027 (UNEP);
- Prezentarea procesului de elaborare a Legii privind plățile pentru poluare și taxele pentru resursele naturale (OCDE);
- Prezentarea progresului în elaborarea Programului de împădurire a Moldovei (Grupul Băncii Mondiale);
- Informație generală și inițierea pregătirilor pentru evenimentele majore din a. 2023 în Moldova, inclusiv: Săptămâna Verde Europeană 2023 (01-07 iunie 2023), Expoziția Internațională MoldEco (01-04 iunie 2023, Moldexpo), Ziua Mondială a Mediului 2023 (05 iunie 2023), Ziua Mondială a Curățeniei 2023 în Moldova (campanie națională în perioada 01-16.09.2023 și Ziua Curățeniei 16.09.2023), Campania Națională de Plantare

a Arborilor (noiembrie 2023) (Ministerul Mediului, EU4Environment Moldova, Centrul Național de Mediu, Ministerul Economiei, ODA, CIE Moldexpo, Camera de Comerț și Industrie, toți partenerii);

- Sinergii cu alte lucrări sau proiecte din țară în derulare.

Participanții la Ședința GL/CNI au primit din timp prin e-mail materialele și documentele discutate în cadrul ședinței. Agenda detaliată se anexează (anexa nr. 1).

Deschiderea și desfășurarea evenimentului

Dna Iordanca-Rodica IORDANOV, Ministru al Mediului, a salutat participanții și membrii grupului de lucru cu desfășurarea primei ședințe din 2023.

În cuvântul de deschidere, **Dna IORDANOV** a accentuat, că: „Ședința de azi ne permite să vedem, care vor fi eforturile comune de mai departe, ca să promovăm pentru aprobare Programul de extindere a suprafețelor de vegetație forestieră pentru anii 2023-2032, Programul național de gestionare a deșeurilor 2023-2027, Programul de promovare a economiei „verzi” pentru anii 2023-2027, proiectul regulamentului privind etichetarea ecologică, proiectul Legi privind plata pentru poluare și să finalizăm cu succes toate activitățile în proces de realizare.”

Domnul Adam Grodzicki, Șef Adjunct al Secției Operațiuni, Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova a menționat că: „Dacă privim înapoi la 2021, doar în ultimii doi ani UE și partenerii săi, au alocat aproximativ 850 milioane de euro pentru a răspunde nevoilor de urgență, în special în sectorul energetic, și pentru a stimula oportunitățile existente pentru redresarea ecologică pe termen lung și rezistența la schimbările climatice în Moldova. Și intenționăm să mobilizăm resurse suplimentare în 2023, ceea ce ar trebui să aducă sprijinul total la peste 1 miliard de euro, mai ales în granturi și împrumuturi concesionale. Programul regional EU4Environment joacă un rol important în această privință, deoarece urmărește accelerarea tranziției verzi și oferă instrumente și resurse pentru a transforma provocările de mediu în oportunități, fără a lăsa pe nimeni în urmă. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare pentru adaptarea legislației și practicilor de management predominante în Republica Moldova, astfel încât să sprijine țara în îndeplinirea propriilor obiective de dezvoltare și a standardelor europene de mediu, precum și a aspirațiilor încorporate în Pactul Verde European.”

În încheierea sesiunii de deschidere, Dna Ministru a subliniat: „Avem nevoie ca în acest ultim an de implementare să fie asigurată continuitatea și durabilitatea tuturor acțiunilor - ceea ce ne dorim să realizăm împreună pe parcursul anului, împreună cu partenerii de implementare și beneficiarii proiectului, care promovează economia verde și circulară în țara noastră.”

Sesiunea 2. Implementarea EU4Environment Green Economy în Moldova în anul 2022 (rezultatele majore) și planurile pentru anul 2023

În conformitate cu agenda, dl Andrei Isac, Coordonator național, EU4Environment a prezentat și oferit cuvântul Partenerilor de Implementare (OECD, UNEP, UNIDO, CEE ONU și Băncii Mondiale).

Această sesiune a făcut un bilanț al progresului activităților din subcomponentele proiectului EU4Environment pentru perioada ianuarie-decembrie 2022 și a trasat planurile detaliate pentru prima jumătate a anului 2023, inclusiv la nivel regional. După prezentare, membrii GL/CNI au fost invitați să comenteze asupra acțiunilor întreprinse/planificate.

Principalele rezultate prezentate de Partenerii de Implementare (OECD, UNEP, UNIDO, CEE ONU și Banca Mondială) sunt:

Rezultatul 1, Acțiunile 1.1, 1.2 și 1.4:

- Asigurarea continuității dialogului interministerial privind economia verde. EU4Environment a sprijinit coordonarea prezentei ședințe al GL/CNI (mesajul de planificare a datei, agenda (Eng/Rom) și notele de intervenție, pregătiri logistice, pregătirea prezentărilor comune ale Partenerilor de implementare, precum și asigurarea participării la evenimentul reprezentanților la nivel înalt din partea Ministrului Mediului și al Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova).
- A fost elaborat Proiectul de Concept al Programului de promovare a Economiei Verzi pentru anii 2023-2027, coordonat cu Cancelaria de Stat și obținute comentarii și propuneri de la Partenerii de implementare. Propuneri privind textul referitor al economiei circulare și REP au fost primite și urmează să fie incluse în textul integral al documentului. Urmează să fie organizate consultări publice;
- În urma Acordului cu Institutul de Administrație Publică (IPA), a fost găzduit și promovart cursul online introductiv în Economia Verde – au fost susținute 3 cursuri online privind economia verde la care au participat 86 de funcționari publici din autoritățile publice centrale și locale din Moldova;
- S-a oferit sprijin legislativ pentru evaluarea legislației în domeniul evaluării impactului asupra mediului (EIM) și evaluării strategice de mediu (ESM) și elaborarea a două Ghiduri/Metodologii privind Controlul calității documentației ESM, și Controlul calității a documentației EIM în context transfrontalier. Urmare a adoptării în octombrie 2022 proiectului de lege de modificare a Legii nr. 86/2014 privind EIM și a Legii nr. 11/2017 privind ESM vor fi revizuite ghidurile menționate. Ministerul Economiei (în prezent, după schimbarea Guvernului din 16.02.2023 – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării) a prezentat Conceptul Programului de Dezvoltare Industrială pentru proiectul pilot ESM;
- Webinarul privind RECP pentru întreprinderi (februarie 2022) la Săptămânile Industriei din UE; Integrarea perspectivei de gen în industrie: atelier de formare (iunie 2022); Evaluările de prefizabilitate EIP ale PI Tracom și ZEL Valkanes au fost desfășurate și finalizate; Misiuni UNIDO organizate pentru validarea constatărilor în iunie 2022; Lansate Cluburile RECP în Găgăuzia în iunie (8 companii); și Clubul RECP la Cahul în iulie (7 companii); Formare RECP finalizată pentru 15 experți; Rapoartele privind evaluările RECP a 9 IMM-uri sunt aprobate;

Rezultatele 2 și 3:

- Procesul de elaborare a Regulamentului privind etichetarea ecologică în curs de finalizare: Finalizarea Regulamentului privind etichetarea ecologică; elaborarea etichetei ecologice naționale și audieri publice și ateliere de instruire pentru autoritățile centrale și locale și sectorul de afaceri; Ghidurile privind eco-etichetarea finalizate;
- Continuarea colaborării cu ODA pentru furnizarea de servicii de consultanță în materie de eco-inovare și dezvoltarea planurilor de afaceri/foi de parcurs pentru IMM-uri din sectoarele prioritare identificate pentru eco-inovare (producția de vin și îmbrăcăminte), selectarea IMM-urilor interesate și furnizarea de servicii de consiliere în domeniul eco-inovației;
- Activitățile pieței unice a UE pentru produse verzi (SMGP) au fost inițiate cu un consorțiu la care s-a alăturat un partener național - EcoContact. Evenimentul de conștientizare a amprente ecologice a produsului (AEP) este planificat la sfârșitul lunii martie. Evaluarea inițială a pregătirii AEP este în curs de finalizare;
- Evaluarea de prefezabilitate a PI/ZEL în Moldova va fi prezentată la un eveniment regional despre Parcurile Eco-Industriale online pe 16 martie;
- Finanțarea evaluărilor RECP pe baza planurilor de afaceri dezvoltate de un expert național este discutată cu ODA referitor la Programul de ecologizare a IMM-urilor;
- Experții naționali RECP instruiți sunt invitați să contribuie la grupul de consultanți pentru proiecte ecologice pentru IMM-uri;
- Cluburile RECP avansează prin invitarea unor noi companii din afara raionului Cahul și Găgăuziei. Municipality-urile sunt invitate să faciliteze implementarea planurilor regionale de economisire a energiei prin promovarea implicării IMM-urilor în evaluările de program și al eficienței energetice în cadrul Cluburilor, oferite companiilor;
- Programul Național de Management al Deșeurilor și Planul de Acțiune pentru implementarea acestuia au fost înaintate spre revizuire și aprobare guvernamentală; (inclusiv documentele necesare elaborate pentru depunerea la Cancelaria de Stat). Dacă va avea succes, proiectul de Program ar putea fi înaintat Guvernului spre aprobare în trim. II 2023;
- Ghidul de cartografiere a deșeurilor industriale este în curs de pregătire la nivel regional pentru a ghida părțile interesate asupra modului în care ar putea fi efectuată cartografierea în regiunile țărilor Parteneriatului Estic;
- 15 cazuri de afaceri RECP sunt în curs de pregătire pentru o promovare mai largă;
- A avansat procesul de elaborare a Legii cu privire la plățile pentru poluarea mediului și taxele de mediu. Întâlniri de coordonare în Ministerul Mediului au avut loc. Evaluarea elaborată și transmisă beneficiarului;
- Finalizarea evaluării mecanismelor REP existente și îmbunătățirea cadrului legal privind implementarea REP pentru DEEE și deșeurile de baterii;
- Inițierea prioritizării noilor produse pentru APD – achiziții publice durabile, pregătirea pieței și elaborarea criteriilor de durabilitate asociate. Evenimente de sensibilizare au fost organizate cu succes în 2022: Dialogul la nivel înalt privind APD și etichetarea ecologică (septembrie 2022). Eveniment pentru mass-media și tur de presă pe EV la IMM-urile selectate (octombrie 2022 cu implicarea jurnaliștilor);
- Publicarea raportului de evaluare a sistemului de asigurare a conformității de mediu și a sistemului de sancțiuni administrative în limba engleză și română;

- Proiectul Manualului Operațional pentru Fondul Național de Mediu și asistență pentru elaborarea unui nou regulament pentru Fondul Național de Mediu (aprobată modificări la Legea privind protecția mediului);
- Versiune avansată a raportului privind capacitatea administrativă pentru managementul mediului.

Rezultatele 4 și 5 EU4Environment

- A continuat procesul de implementare al **Resultului 4** al EU4Environment al Băncii Mondiale privind serviciile ecosistemice, cu accent pe păduri și arii protejate pentru conservarea capitalului natural al țării și îmbunătățirea mediului de viață; Sprijin acordat Ministerului Mediului pentru elaborarea Programului Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor, finalizat și aprobat de către Guvern la 20 februarie 2023 (Banca Mondială).
- Avansarea înființării Rețelei Emerald: elaborarea de recomandări pentru Foaia de parcurs națională, analiza decalajelor legale pentru Rețeaua Emerald, pentru a include speciile protejate și conservarea habitatului în conformitate cu Convenția de la Berna, linii directoare pentru planuri unificate de management al Rețelei Emerald, situri reprezentative selectate pentru planificarea managementului, creșterea gradului de conștientizare;
- Păduri cu valoare ridicată de conservare (HCVF) în curs de evaluare (metodologie convenită, consultări cu părțile interesate cheie începute, raport de analiză și cartografiere în curs) (Banca Mondială);
- În cadrul implementării **Rezultatului 5**, în coordonare cu OCED: Raport privind indicatorii de creștere verde în limba engleză și română; Platformă online GGI-uri în engleză și română (găzduită de Ministerul Mediului); Policy brief în engleză și română; Noua ediție a profilului de țară pentru 2021-2022 (în engleză și română); Video despre indicatorii de creștere verde în limba română; Evenimentul final al proiectului privind indicatorii creșterii verzi la ședința GL interministerial privind EV la nivel înalt (februarie 2022); Sesiune specială privind GGI-urile pentru a prezenta recomandări de politică în cadrul Săptămânii Verzi a UE (cu informarea a aproximativ 15 000 de cetățeni); Eveniment la nivel înalt „Spre o Transformare Verde a Moldovei” în cadrul Săptămânii Verzi a UE; Promovarea EU4Environment pe site-urile web naționale și în mass-media.
- Informare și campanii de conștientizare în a. 2022: Ziua Mondială a Curățeniei 2022 (WCD 2022) în Moldova (02-17.09.2022, Modul de viață durabil (Sustainable Lifestyle) (14.09.03.10.2022), Săptămâna Europeană pentru Reducerea Deșeurilor 2022 (noiembrie 2022);
- Campanii de informare și conștientizare în pregătire: Săptămâna Verde Europeană 2023 (01 - 07 iunie 2023), Expoziția Internațională MoldEco (01 - 04 iunie 2023, Moldexpo), Ziua Mondială a Mediului 2023 (05 iunie 2023), Ziua Mondială a Curățeniei 2023 în Moldova (campanie națională - 01- 16.09.2023 și Ziua Curățeniei, 16 septembrie 2023), Campania Națională de Plantare a Arborilor (noiembrie 2023) (Ministerul Mediului, EU4Environment Moldova, Centrul Național de Mediu, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA, CIE Moldexpo, Camera de Comerț și Industrie, toți partenerii).

Mai multe detalii privind rezultatele în implementarea proiectului EU4Environment pentru a. 2022 și planurile pe a. 2023 – pot fi găsite în prezentarea comună și documentele informaționale (anexe).

Sesiunea 3. Prezentarea EU4Environment - Economia verde: produse majore, sinergii și campanii regionale/naționale în 2023

Informații succinte au fost prezentate privind:

- Săptămâna Verde Europeană 2023 (01-07 iunie 2023), Expoziția Internațională MoldEco (01-04 iunie 2023, Moldexpo), Ziua Mondială a Mediului 2023 (05 iunie 2023), Ziua Mondială a Curățeniei 2023 în Moldova (campanie națională - 01-16.09.2023 și Ziua Curățeniei, 16 septembrie 2023), Campania Națională de Plantare a Arborilor (noiembrie 2023) (Ministerul Mediului, EU4Environment Moldova, Centrul Național de Mediu, Ministerul Economiei, ODA, CIE Moldexpo, Camera de Comerț și Industrie, toți partenerii) (Andrei Isac, CNA);
- Prezentarea proiectului Programului de promovare a Economiei Verzi pentru 2023-2027 (Oxana Paladiciuc, consultant local);
- Prezentarea progresului în dezvoltarea EPR a deșeurilor electronice în Moldova (Tatiana Tugui, consultant local);
- Integrarea cursului online de economie verde în programele Institutului de Administrație Publică (Sergiu Palihovici, Director, Aurelia Tepordei, IPA,);
- Prezentarea progresului privind achiziții publice durabile (Ruslan Malai, Director APP);
- Promovarea etichetării ecologice în Moldova (Natalia Guranda, Director Executiv, EcoContac);
- Promovarea eco-inovațiilor și producerii mai pure în cadrul IMM (Rodica Crudu, Ion LICĂ);
- Prezentarea rezultatelor implementării RECP și EIP în Moldova (Aurelia Sarari, coordonator național);
- Prezentarea proiectului Legii privind plata pentru poluarea mediului (Alexandru Fală, Expert-Grup);
- Prezentarea proiectului Programului de împădurire pe 10 ani (Aurel Lozan, Coordonator Activități pe țară al Băncii Mondiale);
- Prezentarea Proiectului SIDA SEI: Agenda Verde pentru Armenia, Georgia, Moldova și Ucraina (Bernardas Padegimas, Lider de Echipă, Managerul proiectului, Stockholm Environment Institute).

Principalele concluzii și decizii ale ședinței GL/CNI în baza prezentărilor din cele 2 sesiuni:

- Raportul general pentru anul 2022 și planurile prezentate pentru primul semestru și până la sfârșitul anului 2023 au fost aprobate;
- S-a luat act de evenimentele regionale din anul 2023 și se încurajează participarea activă a reprezentanților instituțiilor la evenimentele date;
- Se încurajează implicarea activă a membrilor GL în procesul de elaborare a proiectului Programului de promovare a economiei verzi pentru anii 2023-2027 și Proiectului de lege privind plățile pentru poluarea mediului;
- Implementarea măsurilor planificate în cadrul Campaniilor Naționale, organizate și derulate prin proiect, va fi discutată și organizată în continuare;
- Următoarea întâlnire al GL poate fi organizată - preventiv în septembrie - octombrie 2023, pentru a discuta rezultatele implementării și continuitatea acțiunilor înainte de ședința finală a Reuniunii Regionale EU4Environment, planificată pentru trimestrul IV, 2023.

Au fost exprimate mulțumiri membrilor Grupului de Lucru pentru participarea lor activă, Partenerilor de Implementare pentru eforturile depuse în implementarea măsurilor și pregătirea ședinței și - mulțumiri UE și Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova pentru sprijinul financiar, coordonarea procesului și asistența metodologică acordată.

Ministru

Iordanca-Rodica IORDANOV

Secretarul ședinței

Maria Nagornîi

Anexele la prezentul Proces-verbal:

- Agenda ședinței (Eng/Rom);
- Copia documentelor prezentate și discutate;
- Prezentările de la ședință (PP, Eng/Rom).

Pagina evenimentului: <https://www.eu4environment.org/events/meeting-of-the-eu4environment-green-economy-national-implementation-committee-in-the-republic-of-moldova-2/>

Evenimentul online (Privesc.eu, Arhiva, Rom., original):

<https://www.privesc.eu/Arhiva/101848/Sedinta-Grupului-de-lucru-interministerial-pentru-promovarea-dezvoltarii-durabile-si-economiei-verzi-Comitetul-National-de-Implementare-a-proiectului->